

Od grupy seminaryjnej do relacji 1:1

Zindywidualizowany Model Opieki Dyplomowej

jako innowacja dydaktyczna na Wydziale Archeologii UW

Elżbieta Jaskulska

Wydział Archeologii
Uniwersytet Warszawski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ZIP
2.0

ZINTEGROWANY PROGRAM
ROZWOJU DYDAKTYKI

Plan wystąpienia

01

Wstęp i kontekst zmiany

02

Architektura nowego systemu

03

Zalety i korzyści modelu

04

Wyzwania i potencjalne wady

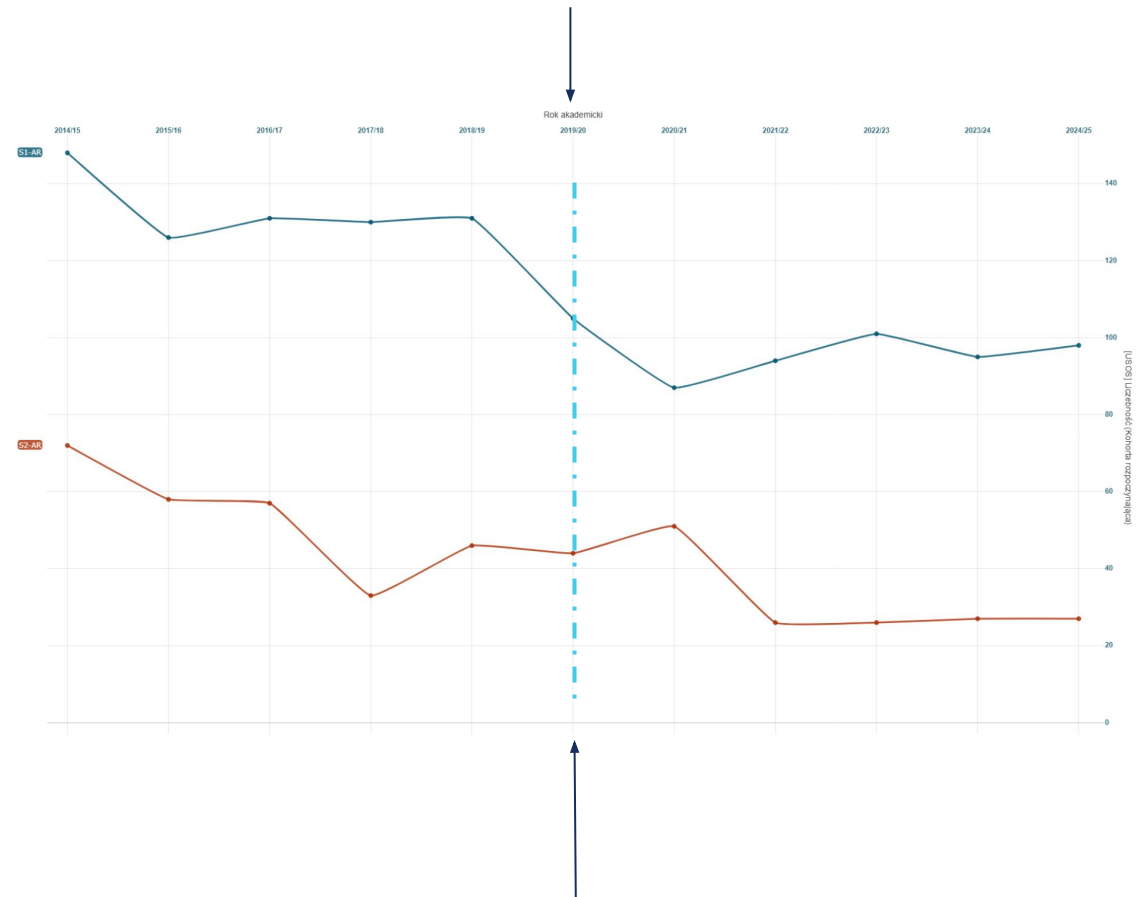
Wstęp i kontekst zmiany

- W roku akademickim 1993/1994 na Uniwersytecie Warszawskim powstał jako pierwszy w Polsce kierunek **archeologia**, łączący elementy archeologii pradziejowej i śródziemnomorskiej w zjednoczony system nauczania archeologii umożliwiający studentom zindywidualizowaną ścieżkę dydaktyczną
- Jednym z charakterystycznych cech nowego systemu była rozbudowana liczba specjalności, w obrębie których możliwe było kształcenie studentów
- Przekładało się to na znaczącą liczbę seminariów dyplomowych, w szczytowym okresie było to około 30 seminariów magisterskich i około 25 seminariów licencjackich

Wstęp i kontekst zmiany

- Program był przez lata modyfikowany i dostosowywany, większość zmian miała jednak charakter kosmetyczny, co było możliwe ze względu na dużą elastyczność przyjętych rozwiązań.
- W ramach zmian związanych z wprowadzeniem tzw. Ustawy 2.0 zaprojektowano nowy program studiów, znacząco ograniczając liczbę prowadzonych specjalności (9 na studiach licencjackich i około 13 seminariów magisterskich).
- Przyjęte rozwiązania nie wzięły jednak pod uwagę spadkowego trendu liczby studentów archeologii, który zaczął się nasilać w kolejnych latach

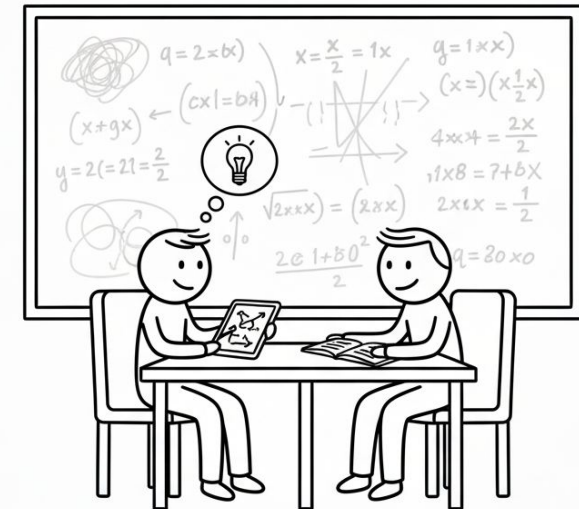
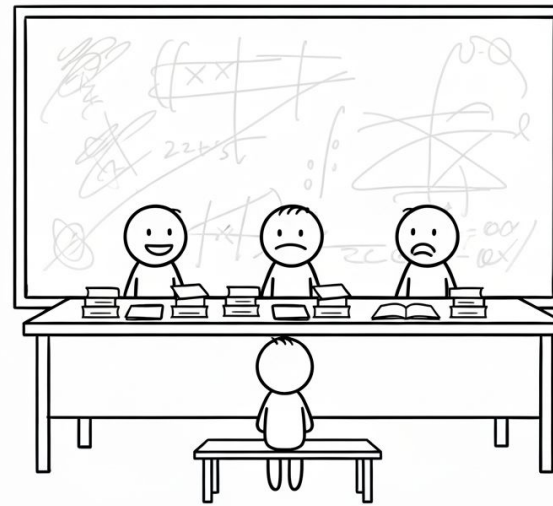
Wstęp i kontekst zmiany

- W wyniku przeprowadzonej analizy problemów związanych z nowym programem zidentyfikowane zostały następujące kwestie:
 - zmniejszenie liczby studentów
 - konieczność prowadzenia prac dyplomowych w wielu specjalnościach
 - wyzwanie organizacyjne związane z większą liczbą prowadzących seminaria niż seminarzystów
 - brak uwzględnienia rzeczywistego nakładu pracy nad przygotowaniem rozprawy w programie studiów zarówno ze strony promotora, jak i studenta,
 - kwestie, co ocenia promotor podczas oceny pracy

Wstęp i kontekst zmiany

- W rzeczywistości przyjęte rozwiązania w Regulaminie przygotowania i obrony pracy dyplomowej na kierunku Archeologia dopuszczały możliwość prowadzenia pracy przez promotora spoza grona prowadzących seminarium dyplomowe
- System ten czasem prowadził do absurdów organizacyjnych
- Ze względu na korzyści związane z możliwością prowadzenia prac przez osoby specjalizujące się w unikalnych i wąskich aspektach archeologii odrzucono możliwość ograniczenia liczby promotorów dostępnych dla studentów

Plan wystąpienia

01

Wstęp i kontekst zmiany

02

Architektura nowego systemu

03

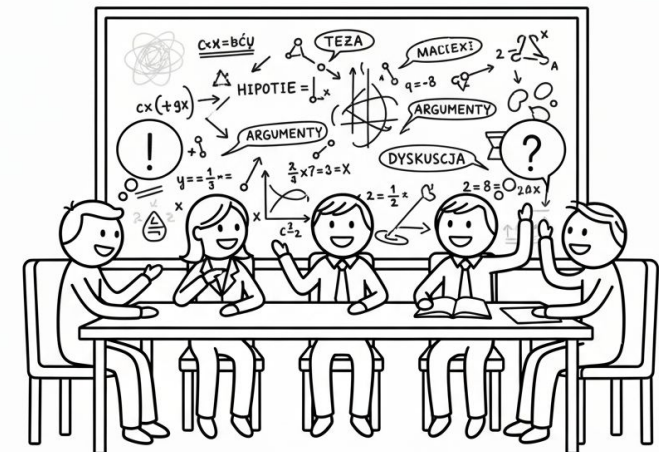
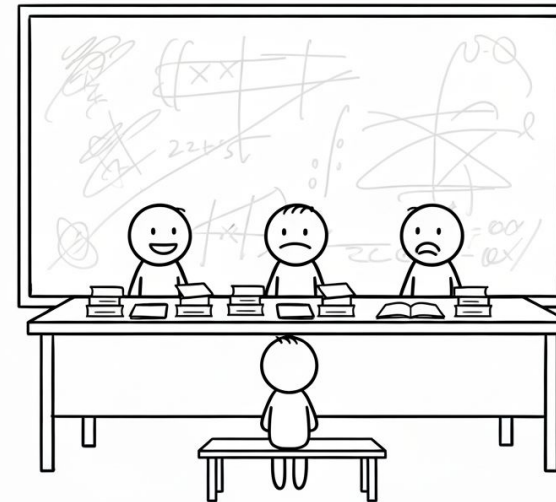
Zalety i korzyści modelu

04

Wyzwania i potencjalne wady

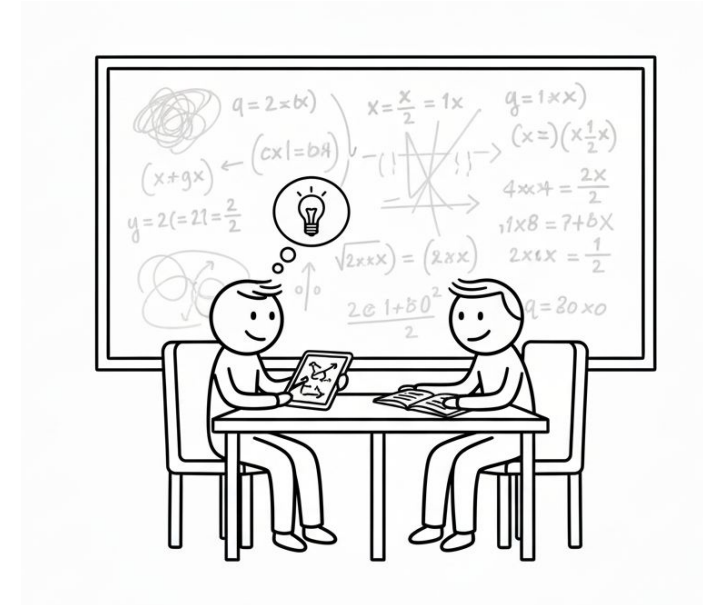
Architektura nowego systemu

- W dotychczasowej formule (opartej na **seminarium magisterskim**) zajęcia seminaryjne pełniły funkcję **stałego forum pracy nad własną dysertacją**: osoby studiujące omawiały temat pracy, plan, dobór źródeł i przedstawiały postępy badań pod kierunkiem opiekuna naukowego.
- Równocześnie regulamin wskazywał, że **praca dyplomowa powstaje w ramach seminarium magisterskiego** i musi realizować zakładane dla niego efekty kształcenia.
- W nowym programie (od 2025/26) następuje **rozdzielenie funkcji**, które wcześniej pozostawały w jednym „seminarium”:
 - **Seminarium naukowe** ma przede wszystkim charakter **metanaukowy i środowiskowy**: cykl spotkań wokół aktualnych trendów, referatów zaproszonych ekspertów, dyskusji i ćwiczenia debaty naukowej (zwykle z elementem własnego wystąpienia).

Architektura nowego systemu

- Nowy model opieki dyplomowej jest pomyślany jako **spójny, trzyetapowy proces** (od wprowadzenia formalno-metodologicznego, przez stałe konsultacje, po samodzielną realizację projektu).
- W praktyce obejmuje trzy kursy:
 - A. **Wprowadzenie do pracowni dyplomowej (magisterskiej)** – „fundament i mapa drogowa”
 - B. **Pracownia dyplomowa (magisterska)** – tutoring – „rdzeń opieki merytorycznej 1:1”
 - C. **Pracownia dyplomowa (magisterska)** – praca własna – „samodzielna realizacja projektu”

Architektura nowego systemu

Wprowadzenie do pracowni dyplomowej (magisterskiej)

- **Kiedy:** I rok, semestr zimowy
- **Wymiar:** 30 h (jeden semestr), 4 ECTS

Ten kurs pełni rolę fundamentu dla całego procesu dyplomowania. Jego głównym celem jest wyposażenie studentów we wszelkie niezbędne informacje proceduralne i metodologiczne, zanim jeszcze rozpoczną właściwą pracę badawczą.

■ Treść i cel:

Zajęcia wprowadzają osoby studiujące w formalne aspekty procesu, omawiając szczegółowo system opieki, procedury administracyjne, zasady dyplomowania oraz standardy akademickie obowiązujące na uczelni. Osoby studiujące dowiadują się, jak wybrać promotora, jakie są zasady współpracy z opiekunem naukowym oraz jakie są formalne, metodologiczne i etyczne wymogi stawiane pracom dyplomowym.

■ Rola w systemie:

Jest to etap informacyjno-organizacyjny. Daje osobom studiującym "mapę drogową" i narzędzia, które pozwolą im świadomie i sprawnie poruszać się po całym procesie pisania pracy. Bez solidnych podstaw z tego kursu, osoby studiujące mogłyby napotkać trudności formalne i metodologiczne na dalszych etapach.

■ Zasady zaliczenia:

Kurs ma charakter wprowadzający, oparty na formule ćwiczeniowej. Zgodnie z programem studiów, weryfikacja efektów uczenia się na tym etapie polega na przygotowaniu **harmonogramu pracy nad dySSERTACJĄ magisterską**, oraz ewentualnie test potwierdzający znajomość zasad procesu dyplomowania. **ZALICZENIE NA OCENĘ**

Architektura nowego systemu

Pracownia Dyplomowa – Tutoring

- **Kiedy:** I rok, semestr letni / II rok, oba semestry
- **Wymiar:** 45 h (trzy semestry), 3x2 ECTS

To serce merytorycznej opieki nad studentem. Kurs ten ma formę regularnych, indywidualnych spotkań z promotorem, które zapewniają spersonalizowane wsparcie na każdym etapie realizacji projektu badawczego. Zajęcia odbywają się w systemie 45 min. co tydzień, lub 1.5 godziny co dwa tygodnie, pozwalając na bieżące monitorowanie postępów pracy nad projektem dyplomowym.

■ Treść i cel:

W ramach tutoringu osoba studiująca otrzymuje bezpośrednio wskazówki dotyczące analizy materiałów źródłowych, doboru odpowiednich metod badawczych oraz organizacji pracy. Promotor na bieżąco nadzoruje realizację poszczególnych elementów pracy, takich jak analiza danych, opracowywanie wyników czy przygotowywanie fragmentów tekstu.

■ Rola w systemie:

Jest to etap interaktywnego wsparcia i kontroli postępów. Tutoring stanowi bezpośrednie przełożenie wiedzy teoretycznej (zdobytej na "Wprowadzeniu") na praktyczne działania badawcze osoby studiującej. To tutaj osoba studiująca ma szansę na bieżąco konsultować swoje pomysły, otrzymywać feedback i korygować kierunek swoich badań.

■ Zasady zaliczenia:

Zasady zaliczania są ustalane indywidualnie w porozumieniu z promotorem/tutorem. Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia mogą obejmować takie formy jak: raport postępów, prezentacja zarysu pracy. **ZALICZENIE NA OCENĘ**

Architektura nowego systemu

Pracownia Dyplomowa – Praca Własna

- **Kiedy:** I rok, semestr letni / II rok, oba semestry
- **Wymiar:** 180 h (trzy semestry), 3x8 ECTS

Ten element obejmuje faktyczną, samodzielną pracę studenta nad przygotowaniem pracy licencjackiej, która jest realizowana pod nadzorem promotora w ramach tutoringu.

■ Treść i cel:

Osoba studiująca koncentruje się na głównych etapach projektu: prowadzi kwerendę źródeł, analizuje materiały źródłowe, opracowuje zebrane dane i pisze poszczególne rozdziały pracy. Celem tego etapu jest rozwinięcie kluczowych kompetencji, takich jak samodzielne planowanie i realizacja długoterminowego projektu naukowego, zarządzanie czasem, krytyczne myślenie oraz odpowiedzialne podejście do badań.

■ Rola w systemie:

Jest to etap wykonawczy, stanowiący rdzeń całego procesu. To tutaj osoba studiująca samodzielnie realizuje projekt, który został zaplanowany i jest na bieżąco konsultowany w ramach tutoringu.

■ Zasady zaliczenia:

Zasady zaliczania są ustalane indywidualnie w porozumieniu z promotorem/tutorem. Sposoby weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia mogą obejmować takie formy jak: raport postępów, prezentacja zarysu pracy. ZALICZENIE NA ZAL

Architektura nowego systemu

Sloty i rozliczanie godzin w pensum – opieka tutorska (magisterska)

1. Opieka I:I jest „wbudowana” w program studiów i w pensum pracownika. Wprost wskazano, że w nowym programie tutoring uwzględnia czas indywidualnych konsultacji z promotorem, wliczanych jednocześnie w program studenta i w pensum nauczyciela akademickiego.
2. Wymiar godzinowy opieki tutorskiej na jednego magistranta (w ramach kursu tutoring):
 - 15 h na I roku (semestr letni) + 30 h na II roku (oba semestry) = 45 h łącznie w toku studiów.
3. Pojęcie „slotu” (praktycznie, do planowania obciążeń):
 - w danym roku akademickim jeden „slot” odpowiada opiece nad jednym studentem w wymiarze przewidzianym dla jego etapu:
 - student na I roku MA = 15 h tutoring,
 - student na II roku MA = 30 h tutoring.

- W celu zapewnienia z jednej strony właściwego poziomu opieki tutorskiej, a z drugiej równomiernego rozłożenia obowiązków dydaktycznych i tutorskich proponuję przyjąć zasadę, że każdy uprawniony nauczyciel akademicki (zgodnie z Ustawą 2.0 posiadający co najmniej stopień doktora) **będzie miał do dyspozycji 3 sloty dla studentów magisterskich w danym roku akademickim** (obejmujące zarówno studentów I, jak i II roku studiów magisterskich). Oznacza to, że przyjęcie w jednym roku 3 magistrantów wyklucza możliwość przyjęcia kolejnego magistranta w kolejnym – chyba, że któraś z przyjętych uprzednio osób zrezygnuje na piśmie/przestanie być studentem.
Szczegółowe ustalenia zostaną podjęte przez Radę Dydaktyczną przy ustalaniu nowego Regulaminu przygotowania i obrony pracy magisterskiej na kierunku archeologia, w lutym bieżącego roku.
- Od roku 2027/2028 nowy system opieki obejmie również studentów studiów I stopnia. W tym przypadku planowane jest przyznanie maksymalnie 4 slotów.

Plan wystąpienia

01

Wstęp i kontekst zmiany

02

Architektura nowego systemu

03

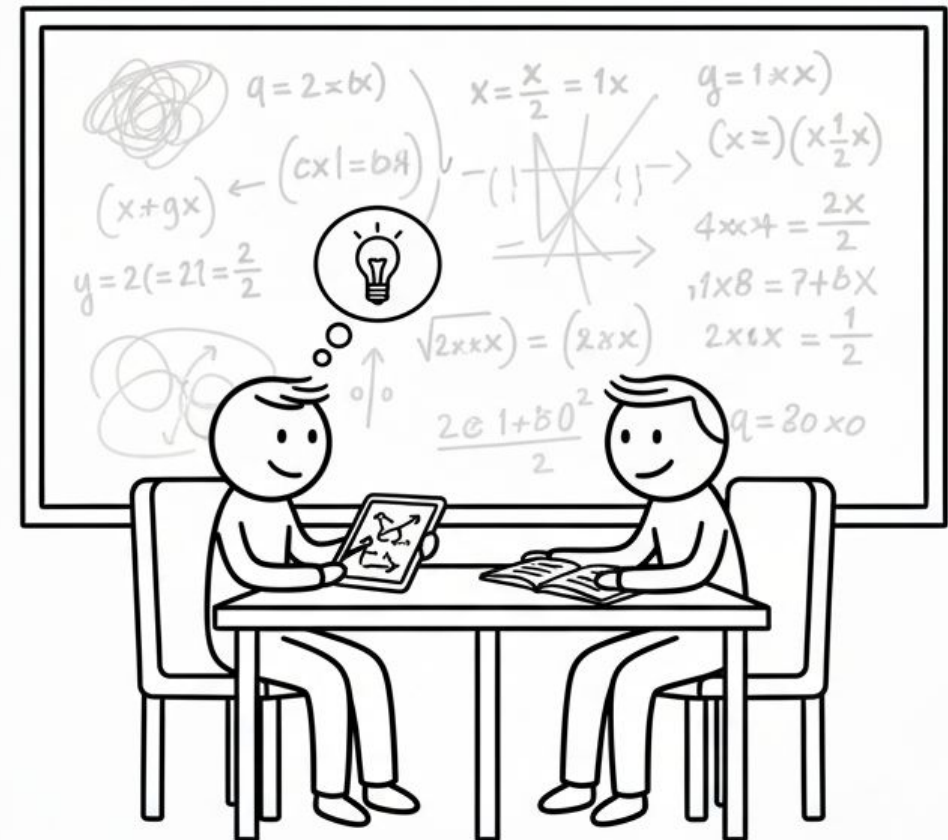
Zalety i korzyści modelu

04

Wyzwania i potencjalne wady

Zalety i korzyści modelu

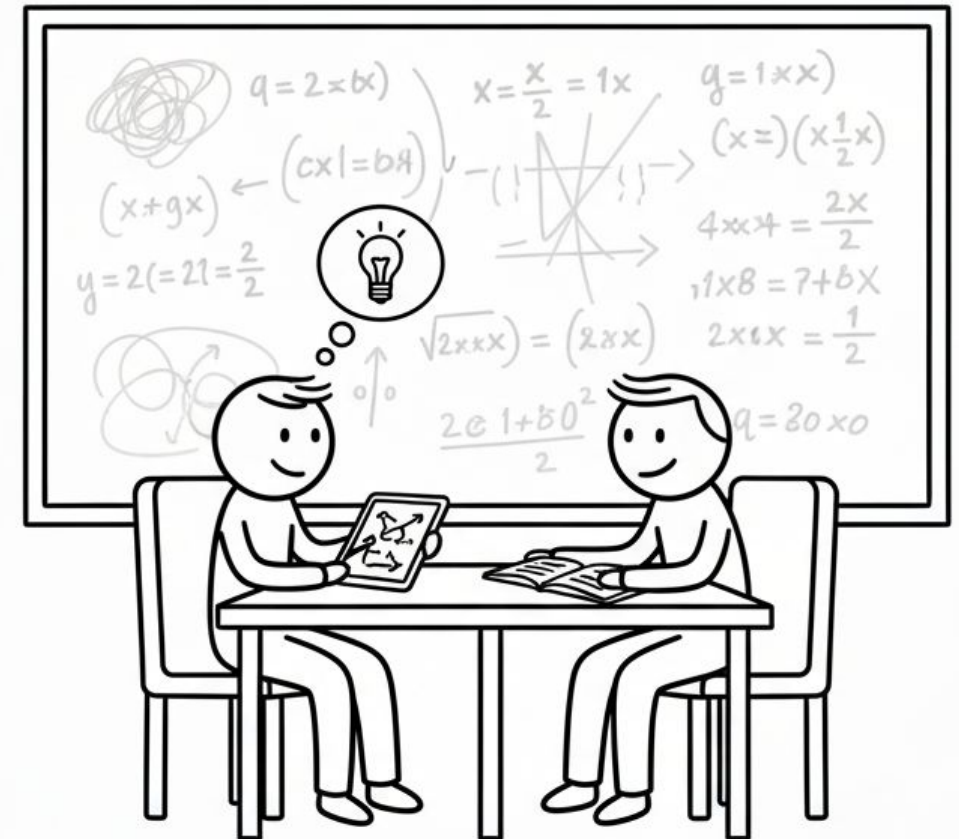
- **Dla osoby studiującej:** Pełna personalizacja, wsparcie dostosowane do tempa pracy, jasna mapa drogowa procesu (od wyboru tematu po obronę).
- **Dla promotorki/a:** Formalne rozliczenie czasu poświęconego na indywidualną opiekę, możliwość pracy z wybranymi studentami w formule mistrz-uczeń.
- **Dla jakości kształcenia:** Wyższa jakość merytoryczna prac dzięki intensyfikacji kontaktu indywidualnego; zunifikowane przygotowanie metodologiczne na etapie „Wprowadzenia”.

Zalety i korzyści modelu

■ Dodatkowe korzyści:

- Formalne uwzględnienie promotorstwa osób spoza wydziału jako realizacji zajęć z programu studiów.
- Uwzględnienie w obciążeniach studenta czasu poświęconego na pracę nad przygotowaniem projektu dyplomowego i rozprawy.
- Wprowadzenie indywidualnej oceny zaangażowania studenta w pracę nad rozprawą dyplomową.
- Możliwość oceny jakości współpracy poprzez ankietę oceny zajęć.

Plan wystąpienia

01

Wstęp i kontekst zmiany

02

Architektura nowego systemu

03

Zalety i korzyści modelu

04

Wyzwania i potencjalne wady

Wyzwania i potencjalne wady

- **Wyzwania logistyczne:** Konieczność precyzyjnego raportowania godzin tutoringowych i zarządzania „slotami”.
- **Ryzyko izolacji:** Potencjalne ograniczenie wymiany myśli między studentami (rozwiązaniem tutaj jest zachowanie seminariów naukowych jako forum dyskusyjnego).
- **Obciążenie administracyjne:** Monitoring postępów w systemie rozproszonym (indywidualne karty okresowe).

Wyzwania i potencjalne wady

■ Dodatkowe problemy:

- problemy z zaplanowaniem obciążenia tutoringiem, szczególnie w pierwszym roku studiów II stopnia
- dodatkowe koszty związane z możliwością powstania nadgodzin
- dodatkowe koszty związane z powoływaniem promotorów spoza pracowników Wydziału Archeologii UW

Dziękuję za uwagę!

